

zpravena a utekla. Intervenujte, že není žádný právní titul tyto lidi zatýkat, kteří konali svou povinnost¹.

Bujnák

AMZV ČR, PS II., kr. 327a, č. 155518.

¹ Stráž obrany státu nebola dobrovoľná organizácia, pretože jej členmi boli osoby bez ich predchádzajúceho súhlasu, na základe dekrétu.

5

8. november 1938, Michalovce.

Zápisnica napísaná na okresnom úrade s Michalom M., četníckym strážmajstrom v. v., a Emíľom S., stolárskym majstrom, predtým príslušnými do obce Kráľovský Chlmec, ktorí vypovedali o perzekvovaní a týraní maďarskými bezpečnostnými orgánmi a dôvodoch ich vyhodenia z okupovaného územia.

Zápisnica

Bez predvolania dostavil sa Michal M. a udal:

Dňa 7. 11. 1938 večer o 19 hod. dostavili sa ku mne dvaja maďarskí četníci a vyzvali ma, aby som ich nasledoval na obecný dom. Tejto výzve som učinil zadosť. Na obecnom úrade spísali so mnou osobné dáta a prepustili ma. Ako som sa vracal domov, zastavili ma dvaja mne neznámi ľudia a vypytovali sa ma, prečo ma četníci vyšetrovali. Na ich obťažovanie som im slušným spôsobom odvetil, aby mi dali pokoj a ma neobťažovali. Tomuto môjmu upozorneniu nevyhoveli a začali ma ďalej obťažovať, trhať za kabát a začali volať na neďaleko stojacich četníkov, ktorí ihneď prišli a upozornili ma, aby som nerušil nočný klud. (Poznámam, že som sa choval tak, že ani najmenším som neporušil verejný poriadok, ale som toho názoru, že celý výstup so mnou bol len inscenovaný, aby četníci mohli zakročiť.) Po upozornení ma maďarskí četníci opätovne odvedli na obecný úrad.

Na obecnom úrade bolo niekoľko detektívov, ktorí ma vypočúvali a potom sa na mňa vyrútili bezohľadným a surovým spôsobom. Na moju slušnú otázku, aby mi udali dôvod, prečo som bol zadržaný a čo odo mňa chcú, mi drzým a surovým spôsobom odvetili, aby som bol ticho a držal hubu. Potom sa jednanie týchto detektívov vystupňovalo. Začali mi surovo nadávať a surovým spôsobom ma zbili. Chcejúc si zaistiť aspoň telesnú ochranu a vediac, že v susednej miestnosti sú maďarskí četníci, išiel som tam a prosil o ochranu. Namiesto ochrany ma maďarskí četníci drzým a surovým spôsobom vykázali s poznámkou, aby som bol ticho a držal hubu. Po krátkej prestávke som bol prepustený.

Krátko nato, nedôjduc ešte ani domov, bol som maďarskými detektívmi opätovne zadržaný a odvedený na obecný úrad, kde za prítomnosti maďarského spravodajského dôstojníka a vedúceho detektívneho oddelenia (istý doktor, meno nepozná) bol som vypočúvaný, či nemám nejaké zbrane a strelivo. Po vypočutí žiadal som od prítomného dôstojníka ochranu a medziiným som poznamenal, že podľa prehlásenia v budapeštianskom rozhlase bolo ozná-

mené, že každý môže zostať a nikomu sa žiadna ujma nestane a že všetci zamestnanci a penzisti budú prevzatí a ja vzdor tomu, že som nič neurobil, súc ešte k tomu nemocným človekom, som perzekvovaný. Na to mi prítomný maďarský dôstojník odvetil, že maďarská vláda nebude preberať nikoho, že keď som slúžil Čechom, aby som si od nich pýtal peniaze a penziu. Poukázali na to, že nie som príslušný do Kráľovského Chlmca, v dôsledku čoho musím s okamžitou platnosťou opustiť maďarské územie. K tomuto som poznamenal, že podľa uznesenia vienskej dohody a dohody medzi republikou Česko-Slovenskou a Maďarskom mám právo behom 6 mesiacov optovať pre maďarský štát. Potom som žiadal, aby mi dovolili sa aspoň rozlúčiť s rodinou a vziať si nejaké peniaze na cestu. Tejto mojej žiadosti nevyhoveli.

Nasadili ma do auta a odviezli na hranice, kde nás maďarskí vojaci a detektívi surovo stýrali a do krvi zbili. Známký násilia spáchaného na mne sú ešte dnes jasne viditeľné. Po surovom stýraní nás vojaci s nasadenými bodákmi a nabitými revolvermi hnali na územie republiky Česko-Slovenskej s vyhrážkou, že ak sa vrátim, budem zastrelený.

V Kráľovskom Chlmcí sa zdržujem od roku 1934. Moja manželka je z Kráľovského Chlmca. Tam mám rodinný domček, záhradu a malé vinice. Tiež mám motocykel. Celý môj majetok zostal v Kráľovskom Chlmcí, kde predbežne zostala aj moja manželka, o ktorej neviem, čo sa s ňou stalo, a neviem, či aj ona nebude vypovedaná.

Emil S. udáva:

V Kráľovskom Chlmcí bývam od roku 1922. Som stolárskym majstrom. Choval som sa bezvadne. Oženil som sa v Kráľovskom Chlmcí. Moja manželka podobne ako ja bola príslušná do Kráľovského Chlmca. V Kráľovskom Chlmcí mám rodinný domček, zariadenú stolársku dielňu, v ktorej sú rôzne stolárske stroje. Celý môj majetok odhaduje sa na 80 000 Kč.

So mnou sa zachádzalo podobným spôsobom ako s Michalom M. a taktiež som bol týraný.

Som rodom Čech. Príslušnosť mám do Kráľovského Chlmca, kde sa predbežne tiež nachádza aj moja manželka. Tam je celý môj majetok a nemôžem sa vrátiť.

Zápisnica skončená a podpísaná.

D. a h.

Rudolf Žuffa, v. r.
Zapisovateľ

Michal M., v. r.
Emil S., v. r.

Príloha Svedectvo úradného lekára

Emil S., 36-ročný stolársky majster z Kráľovského Chlmca, udáva, že v noci zo dňa 7. na 8. novembra 1938 ho zbili.

Po vyšetrení sa dá zistiť bolestivosť celého okolia ľavého bolku ušného na slate a okrem toho nedoslýchavosť na ľavé ucho.

Jedná sa o poranenie, ktoré bolo spôsobené tupým predmetom a bude sa hojiť behom 8 (osem) dní, ak nepristúpi zo strany ľavého ucha žiadna komplikácia.

V Michalovciach, dňa 8. novembra 1938.

Dr. Ignác Reich, v. r.
zástupca okresného lekára

Svedectvo úradného lekára

Michal M., 43-ročný štátny četnícky strážm. v. v. z Kráľovského Chlmca udáva, že ho v noci zo 7. na 8. novembra 1938 zbili a kopali do neho.

Prítomný stav:

Pred ľavým ušným bolkom ploché odreninky v rozsahu 5 Kč, kryté zaschlou krvou. Na vonkajšej strane ľavého kolena odrenina veľkosti 50 haliera, krytá zaschlým strupom. Okolie je opuchnuté, do modra zafarbené a bolestivé.

Celé podbruško je na hmat bolestivé.

Pod spojivkou pravého oka 3 bodkovité krvné podliatiny.

Nos je opuchnutý a bolestivý.

Na vnútornej strane hornej pery čiarkovitá odrenina.

Krajina pravého kľbu kyčelného je bolestivá na slate (od kopnutia).

Na zadnej strane ľavého stehna čiarkovitá odrenina 10 cm dlhá.

Posudok: Jedná sa o poranenia, ktoré boli spôsobené tupým predmetom a ktoré sa budú hojiť behom 8 (osem) dní.

V Michalovciach, dňa 8. novembra 1938.

Dr. Ignác Reich, v. r.
zástupca okresného lekára

AMZV ČR, PrS, kr. 62, f. 7, č. 166 833/VI-4/38.

¹ Viedenská arbitráž 2. 11. 1938

8. november 1938, Bratislava.

Zápisnica napísaná na policajnom riaditeľstve s Martinom T., kolonistom, predtým príslušným do obce Mierovo, ktorý vypovedal o pomeroch na okupovanom teritóriu a o dôvodoch opustenia svojho majetku.

Zápisnica

Martin T., ktorý prišiel z evakuovaného územia, udáva toto:

Môj syn Michal išiel dňa 8. 11. do Hviezdoslavova (*Kvetoslavov*) informovať sa o tom, či by dostal vozy na odvezenie svojho movitého majetku, ktorý máme v Nemetcsóku (*Nemčok*)